

Verplicht ruimen graf terwijl er nog rechten rusten op het graf

26 januari 2009

Vraag nummer: 6117 (oude nummer: 12206)

Op de katholieke begraafplaats in Zwolle liggen mijn opa en oma begraven in een familiegraf. De rechten van dat graf lopen nog door tot 2011. Het is de bedoeling dat oom en tante t.z.t. in het graf worden bijgeplaatst.

Nu hoorde mijn vader, bij toeval, van de beheerder van het kerkhof dat er niemand meer bij mag worden geplaatst omdat het graf geruimd moet gaan worden. De reden die daarbij wordt gegeven is de arbowet. Het kerkhof moet voldoen aan de arbowetgeving. Graven moet machinaal gegraven kunnen worden en daarom moet de rij waarin het graf van mijn opa en oma zich bevind, geruimd gaan worden om er een pad van te maken.

Volgens de beheerder zouden wij als familie ook voor de kosten van het herbegraven van mijn opa en oma moeten gaan betalen.

Nu vragen wij ons af of dit zomaar kan. Kunt u me vertellen wat onze rechten in deze zijn.

Antwoord:

Geachte mevrouw,

Op de vraag of het kan, moet ik 'ja' zeggen. Men kan een graf 'zomaar' ruimen. Ja, dat kan. Maar over de vraag of het mag kan ik kort en duidelijk zijn: dat mag absoluut niet! Dat is volstrekt verboden, strafbaar, etc. etc.

Een graf mag alleen geruimd worden als de termijn van uitgifte of verlenging van het grafrecht verlopen is. Of alleen met toestemming van de rechthebbende op het graf. Er is echter een wettelijk recht om een graf altijd te mogen verlengen.

Dat betekent in uw geval dat uw familie het recht heeft om de grafrechten in 2011 te verlengen en om de tien jaar in 2021 en in 2031 enz. enz. Als u ruiming niet wilt en u de verlengingen betaalt, kan een graf dus nooit worden geruimd.

Er is blijkbaar een groot misverstand rond de arbowetgeving. Ja, natuurlijk moet een kerkhof zich houden aan de arbowetgeving. En die wetgeving heeft de bedoeling om de gezondheid van werknemers te beschermen. Dat betekent dat je werknemers niet dagelijks van de vroege ochtend tot de late avonden slopend lichamelijk werk moet laten doen, zoals het delven van graven. Dat betekent echter nog niet dat elk graf altijd machinaal moet worden gedolven. En absoluut zeker niet dat daarom graven kunnen worden geruimd. Werknemers kunnen best incidenteel met de hand of met ander materiaal een graf delven. En stel, in theorie (want het is niet zo), dat er geen graven meer met de hand gedolven zouden mogen worden, dan betekent dat natuurlijk ook nog niet dat oude graven moeten verdwijnen. Eventuele nieuwe regels voor de bouw van nieuwe huizen betekent niet dat bestaande huizen moeten worden gesloopt. Dat zijn volstrekte onzingedachten.

Het is heel simpel: de grafrechten mogen altijd worden verlengd; mocht de begraafplaatshouder dat weigeren dan kan hij meteen voor de rechter worden gesleept en dan zal de houder voor 100% zeker in het ongelijk worden gesteld. Zover zal het niet hoeven komen, maar juridisch is er geen enkele twijfel mogelijk.

Of er in het graf nog ruimte is, of gemaakt kan worden, voor de begrafenis van uw oom en tante weet ik niet. Maar als dat wel het geval is, mag de begraafplaats dat absoluut niet weigeren.

De begraafplaats kan misschien wel de wens hebben om op die plek een pad aan te leggen. Dat is misschien best begrijpelijk en vanuit het oogpunt van goed beheer misschien zelfs noodzakelijk. Maar er is geen enkel middel voor de begraafplaats om het grafrecht 'af te nemen'. De grafrechten kunnen alleen vervallen door onteigening, waar de rechter aan te pas zal moeten komen en ik kan u nu al zeggen dat de kans van de begraafplaats om dat voor elkaar te krijgen nagenoeg nihil is. Het middel van onteigening is bedoeld voor extreme situaties als dat op de plek van de begraafplaats een snelweg moet worden aangelegd, waar anders geen redelijk alternatief voor is. Dan laat de gemeente of het Rijk onteigenen, maar dat is een allerlaatste paardemiddel. Bijvoorbeeld woningbouw is geen reden voor onteigening van begraafplaatsen en grafrechten. Dus laat staan een pad.

Wat wel kan, is dat de begraafplaats gewoon in overleg gaat met de rechthebbende op graven en in goed overleg de graven verplaatst. Natuurlijk met behoud van rechten en misschien kunnen ze 10 jaar grafrechten cadeau doen of een nieuwe grafsteen of zoiets. Maar dan moeten ze dat nog beleefd met de pet in de hand komen vragen; ze kunnen u tot niets dwingen.

Oude begraafplaatsen hielden met de aanleg van grafvakken natuurlijk geen rekening met moderne tijden en de wenselijkheid (niet noodzaak) om moderne middelen als graafmachines te kunnen gebruiken. En je hebt dan ook paden nodig waar dergelijke machines overheen kunnen.

Er zijn veel begraafplaatsen met vergelijkbare situaties en daar komt men gewoonlijk in goed overleg tot oplossingen. In een redelijke afweging kunnen redelijke mensen begrip hebben voor een dergelijke wens van een begraafplaatshouder en zij ze niet te beroerd om aan een oplossing mee te werken. Als de familie bereid is om mee te werken aan verplaatsing van het graf, komen de kosten uiteraard geheel voor rekening van de begraafplaats.

Met vriendelijke groet,

mr W.G.H.M. van der Putten

Stel een vraag:

Op dit moment is het stellen van nieuwe vragen tijdelijk niet mogelijk.